

al Sud, i l'altre al Nord, del mateix massís muntanyós.

Quedava encara una alternativa teòricament no menys raonable. Com que l'Ebre era navegable a l'alta Edat Mitjana fins a Tortosa, amb naus considerables; <sup>1</sup> i més tard i tot, fins a Amposta. Que una galera hi hagués quedat embarrancada a la desembocadura del Barranc de la Galera, i d'això li vingués el nom. Però com que manca tota dada concreta que doni suport a un supòsit tan rebuscat, ens hem d'atenir a l'altra explicació; sense negar-nos a oir les paraules que encara hi diguin els historiadors locals i tortosins.

<sup>1</sup> Conta Suetoni que una nau atracà a Tortosa (*Der-tosam appulit*) amb un desembarc d'armes clandestí, en temps de l'emperador Galba (part corresponent, en el seu «Dotze Cèsars»).

## GALÍ

Aplicacions a la toponímia d'aquest NP (per al qual veg. germ. GALINDUS Först., 591) (cf. E.T.C. I, 246; *DECat* IV, 295b13-296a47; *DECH* III, 41b21-60; Aebischer, *Onom. Cat.*, 33).

*Quadra de Galí*, en el terme de Sant Martí Sesgueioles (Anoia) (Mirambell, *Mapa de S. M. Sesgueioles* del primer terç del S. XIX).

*Sant Joan del Galí*, antiga església (*Sant Joan de Riuprimer*), i quadra, en el municipi de Vic, sufragània de la parròquia de Santa Eulàlia de Riuprimer. <sup>30</sup> Ja existia l'any 1003.

*Puiggali*: un G. de *Podio Galindo* apareix documentat l'any 1259 a St. Hilari Sacalm (CCandi, *St. Hilari*, p. 147).

*Lo Pla d'En Galí*, terme de Bel (Baix Maestrat) <sup>35</sup> (xxvii, 117.4).

*Mas de Galí*, terme del Puig de Santa Maria (Horta de Val.) (xxx, 54.12).

*Na Galina*, NP femení (*Llibre de Vàlues* de Cast. Pna., a. 1371).

Amb terminació mossàrab:

*Hort de Galindo*, te. d'Alginet (Ribera del Xúquer) (xxx, 183.8).

*Galindo*, partida d'Alfàs (Marina Val.) (xxv, 9.14). J. F. C.

## GALIANA

*La Galiana*, cingle culminant de la serra de Montalegre, en el terme de Llorenç de Montgai, al N. de Balaguer (*DECH* III, 40a13-15).

*La Galiana* o *Sardera Baixa*, partida del terme de Saidí (Baix Cinca) (*DECH* III, 40a10-12).

*Camí i pla de Galiana*, que va de Carcaixent a Vall-digna (*DECH* III, 40a15-16).

*La Galiana*, partida del te. d'Albocàsser (Alt Maestrat) (xxviii, 91).

*Racó de Galiana* i *Font de Galiana*, partides del terme d'Orxeta (Marina Val.) (xxv, 97.24; 100.9). <sup>60</sup>

*Sot de Galiana* i *l'Armatx de Galiana*, partides del terme de Xixona (Alacantí) (xxxv, 84.21; 85.13).

*Son Galiana*, possessió del terme de Montuiri (xl, 122.8; Mapa Mascaró 27D10; Mapa Despuig).

*Son Galianeta*, partida del terme de Sant Llorenç des Cardassar (xli, 154.14; Mapa Mascaró 21E8).

*Molí Galià*, partida del terme de Catí (Alt Maestrat) (xxviii, 108.19).

*ETIM.* De *Galiana*, terme del llenguatge dels pastors que designava una carrerada per on passen els ramats. Prové de *senda Galiana*, que designa en el parlar i Top. de molts punts de la Península unes restes de via antiga, descendent semiculte del baix llatí: *VIA GALLIANA* al·lusiva a Gàl·lia (França), perquè eren vies que travessaven la península de N. a S.

També n'hi hagué aplicació com a NP: *Galiana*, NP femení antic: *Galianam filiam meam* a. 1179 (Miret, *TemplersH.*, p. 324); *Signum Galiane, uxoris* a. 1196 (*Cart. Poblet*, p. 193); *Gombau de Ribelles* <sup>20</sup> (1159-1197) *fou pare de Galiana* (CCandi, *Misc. Hi. Cat.* II, 476) (*DECH* III, 39b48-53). i J. F. C.

## GALIERA, Costa ~

Partida del terme d'Isil, a la Vall d'Àneu (Pall.) (E.T.C. I, 1244.132).

*Gallinera* < GALLINARIA, en el sentit d'indret freqüentat per galls salvatges o becades; amb la caiguda de la -n- entre vocals, pròpia del parlar pre-català de la Vall d'Àneu (E.T.C. I, 124(c); cf. *galina* variant de *gallina* (*DECat* IV, 299b6-34). J. F. C.

*Galilea*, V. vol. I, 158

## GALIM, GALIMA

*Gàlim*, partida del terme de l'Olleria (Vall d'Albaida) (xxxii, 104.21).

*Galima*, partida del terme d'Alzira (xxxi, 104.12).

*ETIM.* Probablement de l'àrab *gānim* 'el saquejador'; i *Galima*, de *gānima* 'presa, botí'; ambdós mots deriven de l'arrel aràbiga *gānam* 'despullar, saquejar' <sup>45</sup> (*DECat* IV, 295a33-54; *DECH* III, 40a47-b53). J. F. C.

*Galip, Beni-*, V. ape. a -*Gānim* (*Beni-*)

*Galitó* NP ant., V. *Gavadons*

## GALL

Notem com més interessants els NLL següents que contenen aquest mot.

1) *Gall de Camós*, cim de 493 m. entre l'estany de Banyoles i la riera de Canet d'Adri.

2) *Gall de Mata*, topònim antic que trobem documentat en el *Llibre Roig de Prats de Molló*, 1643: «ad quer de la Necona, ad inferius in Galli de Mata et ad quer de Saugo» (fol. 80v).